
20.12.2017

Eestis tegutsevate pankade laenuportfelli aastakasv püsis 2017. aasta teises kvartalis 5,5%, mis on viimase kolme aasta madalaim näitaja. Siinkohal tuleb aga arvestada, et varasemad kasvud olid tingitud grupisisestest tehingutest.

Laenuportfelli kvartalikasv tõusis 1%lt 1,4%ni. Pangad ei ole teises kvartalis muutnud ettevõtete ja kodumajapidamiste eluaseme- ja tarbimislaenude väljastamise tingimusi. Seega laenukasvu toetab praegune majandusolukord, mitte leebemad laenuandmise tingimused.

Äriühingute laenukasv aeglustus teises kvartalis 5%lt 4,4%ni, kusjuures laenumaht vähenes kaubandussektoris. Erasikute laenukasv aga kiirenes ning oli 6,3% (eelmises kvartalis 5,8%). Peamiseks eraisikute laenukasvu mõjutajaks olid eluasemelaenud, mis kasvasid aastaga 6,1%.

Hoiuste jäägi aastakasv langes teises kvartalis 5,4%lt 3,6%ni. Laenude ja hoiuste suhtarv tõusis esimese kvartali 109%lt 110%ni.

Pankade laenukvaliteet on hea: viivislaenude osakaal laenuportfellis kahanes teises kvartalis 3,88%lt 3,19%ni. Pikaajaliste ehk üle 90 päeva viivises olevate laenude osakaal laenuportfellis langes 1,1%lt 0,9%ni. Samal ajal vähenes ka lühiajaliste viiviste osakaal. Ettevõtetele antud laenudest olid pikaajalises viivises 1,12% ja kodumajapidamiste omadest 1,04%.

Pankade likviidsusseis püsib tugev. Kõik pangad täitsid likviidsuskattekindaja nõuet piisava varuga: sektori keskmine näitaja ületab nõuet ligi kaks korda (192%). Lisaks likviidsuskattekindaja täitmiseks mõeldud vahenditele on pankadel ka muid likviidseid vahendeid (enamasti välispankades olevad vahendid) ning selliste varade osakaal kokku moodustab 25% varadest.

Pankade ressurss kahanes teises kvartalis 0,1% ja küündis 21,3 miljardi euroni. Ressursi liikidest on enim vähenenud krediitiasutuste ja ettevõtete hoiuste maht, vastavalt 2,9% ja 3,4% võrra. Kodumajapidamistelt kaasatud ressurss aga kasvas 3,4%. Madalate intresside tingimustes jätkub nõudmiseni hoiuste osakaalu kasv, mis oli teise kvartali lõpus kogu ressurssidest 63,1% (esimeses kvartalis 62%). Mitteresidentidest klientide hoiuste osakaal vähenes 12,5%lt 11,4%ni.

Pangad ja filiaalid teenisid teises kvartalis 212 miljonit eurot tulu ja 88 miljonit eurot kasumit. Pankade kogutulu tõusis kvartaliga 6%, seda peamiselt intressitulude ja teenustasutulude mõjul. Intressitulud kerkisid kvartaliga 4% ja teenustasutulud 3,3%. Intressitulude märkimisväärne kasv näitab pankade vastupanuvõimet madalate intresside tingimustes.

Pankade omakapitali tootlikkus vähenes marginaalselt 10,5%lt 10,4%ni.

Usaldatavusnõuete näitajad teises kvartalis küll pisut langesid, kuid olid endiselt kõrged. Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv vähenes 33,1%lt 32,8%ni ja kapitali adekvaatsus vähenes 33,6%lt 33,3%ni. Omavahendite mahus suuri muutusi ei olnud ja väike langus kapitaliseerituses tulenes peamiselt riskivarade suurenemisest.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Pankade pikaajaliste ehk üle 90 päeva viivises olevate laenude osakaal on languses. Samuti paraneb pikaajaliste viiviste kaetus allahindlustega.
- Pangad on likviidsed. Pangandussektori keskmine likviidsusnäitaja (LCR) ületas ligi kahekordselt normatiivi. Lisaks normatiivi täitmisele hoidsid pangad täiendavat likviidsust mitte-LCR instrumentides.
- Tururiski osakaal on suhteliselt madal, väärtpaberiportfelli osakaal moodustab 2-3% varadest.

Enamus tururiski kandvatest varadest on võlakirjadega seotud ning soetatud likviidsuse juhtimise eesmärkidel.

- Pankade kasumlikkus püsib hea. Teises kvartalis suurenes muu hulgas intressitulu, mis moodustab kogu tuludest olulisima osa. See näitab, et pangad on madalate intresside keskkonnas hästi toime tulnud. Kasumlikkust on toetanud ka laenukasv.
- Mitteresidentide hoiuste osakaal langes teise kvartali lõpuks 11,4%ni. Vähenemine on tingitud peamiselt *offshore*-piirkonna hoiuste langusest. Kuna mitteresidentide hoiused on oma olemuselt väga volatiilsed, suurendab selline suundumus pankade ressursi stabiilsust, vähendab likviidsusriski ning rahapesu ja terrorismi rahastamise riski.
- Rootsi kinnisvarasektoriga seonduvad riskid on suurenenud ning riskide realiseerumisel kanduks selle mõju ka Eesti pangandusturule. Seetõttu on väga oluline, et pangad säilitaksid riskide realiseerumise katteks piisavad kapitalipuhvrid, mille olemasolu vähendab piiriüleste riskide ülekandumise mõju.